

રાખોડી ગરદન

લેખિકા : માર્ગરીટા રુડોલ્ફ

મામિન-સિબિરયાક દ્વારા લિખિત રશિયન બાળ-કથા પર આધારિત

ચિત્ર : લેસ્લી શુમન કોન્ઝ

રાખોડી ગરદન

લેખિકા : માર્ગરીટા રુડોલ્ફ

મામિન-સિબિરયાક દ્વારા લિખિત રશિયન બાળ-કથા પર આધારિત

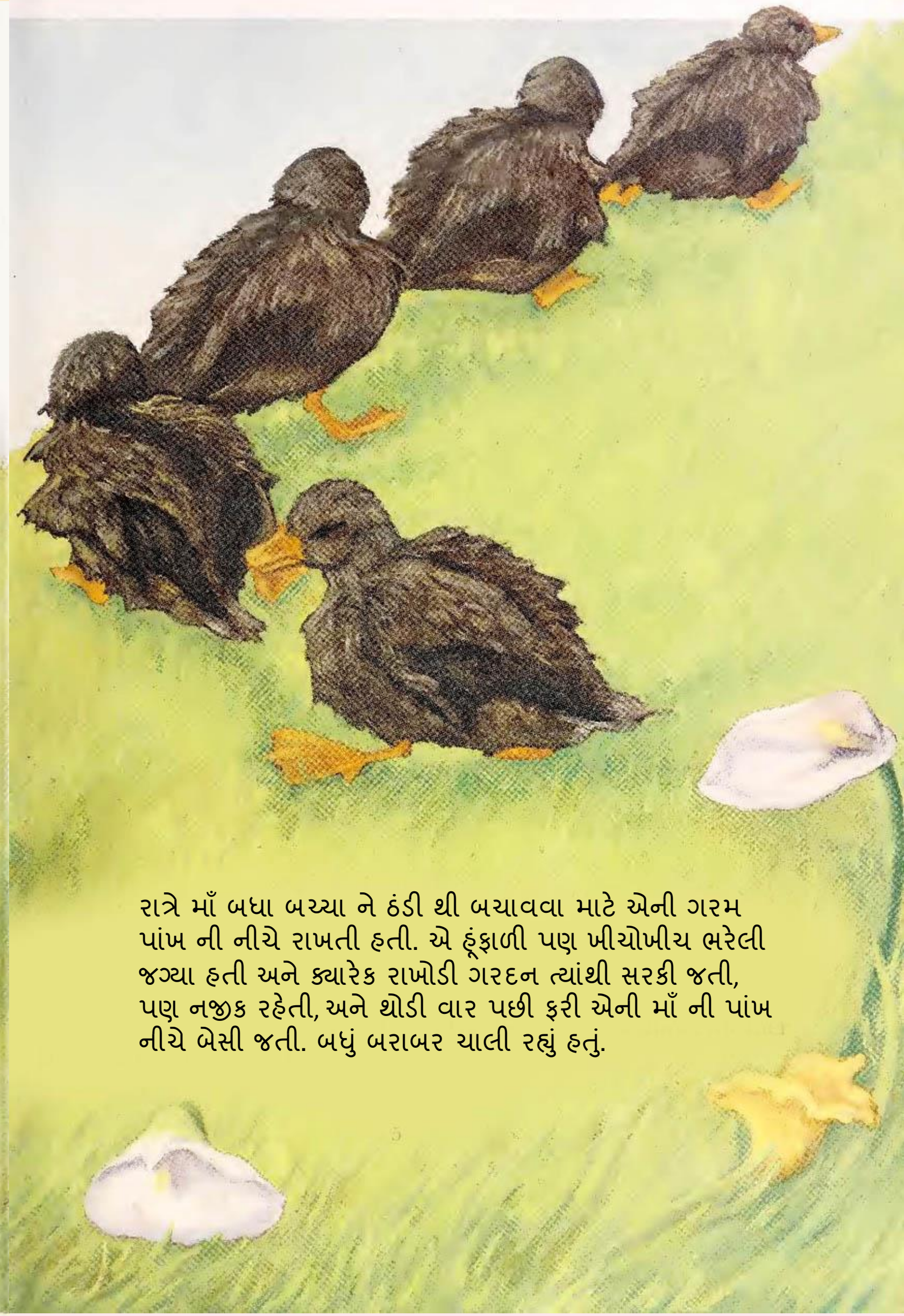
ચિત્ર : લેસ્લી શુમન કોન્ઝ

ઉત્તરી રશિયા માં એક નદી ને કિનારે સરોડા ની વચ્ચે બતક નો એક મોટો પરિવાર રહેતો હતો. માં બતક અને પિતા બતકે બહુ સમજી-વિચારી ને ગીચ ઝાડીઓ ની વચ્ચે આ સુરક્ષિત જગ્યા શોધી હતી. ત્યાં એ એના હજી અસહાય બચ્ચા ની સરખી રીતે દેખ-ભાળ કરી શકતા હતા. એ એના ડુંવાટીવાળા બચ્ચા ની કતાર ની આગેવાની કરી ને નદી સુધી લઈ જતા, જ્યાં એ આખો દિવસ તરતા અને ખાતા-પીતા.

એમાં એક નાના બચ્ચા નું નામ હતું "રાખોડી ગરદન". એ ઘણી વાર સીધી હાર માં થી નીકળી ને અલગ ચાલી જતી, અહીં-તહીં જોતી અને ફરી જલ્દી થી કતાર માં પાછી ફરતી.

રાત્રે માં બધા બચ્ચા ને ઠંડી થી બચાવવા માટે એની ગરમ પાંખ ની નીચે રાખતી હતી. એ હૂંફાળી પણ ખીચોખીચ ભરેલી જગ્યા હતી અને ક્યારેક રાખોડી ગરદન ત્યાંથી સરકી જતી, પણ નજીક રહેતી, અને થોડી વાર પછી ફરી એની માં ની પાંખ નીચે બેસી જતી. બધું બરાબર ચાલી રહ્યું હતું.

નજીક ના જંગલ માં એક શિયાળ રહેતું હતું. એ બહુ ચાલાક શિકારી હતું, અને હંમેશા નાના-નાના શિકાર શોધતું રહેતું હતું જેને એ એનું ભોજન બનાવી શકે. એ કારણ થી એ બતકો ના આ પરિવાર પર નજર રાખતું હતું. વસંત ની એક રાતે, સવાર પડવાની થોડીવાર પહેલા, શિયાળ ચૂપ-ચાપ બતક ના ઘર તરફ આગળ વધ્યું. ઓછા પ્રકાશ માં પણ એણે એક બચ્ચા ને એકલું અહીં-તહીં ફરતા જોયું. એ બીજું કોઈ નહીં, નાની રાખોડી ગરદન હતી. સમય ન વેડફતા, શિયાળ ચુપકીદીથી એની સાવ નજીક પહોંચી ગયું, અને એની એક મુલાયમ પાંખ પર ઝપટ મારી.

પણ જેવું શિયાળ બતક ના બચ્ચા ને લઈને ભાગવા માટે ફર્યું, માં બતક ને એનું બચ્ચું સંકટ માં લાગ્યું. એણે તુરંત શિયાળ તરફ આક્રમણ કર્યું, એની અણીદાર ચાંચ અને પાંખો થી એને માથા પર માર્યું. શિયાળે બચ્ચા ને છોડી દીધું અને અને દૂર જઈને એના જખમ ચાટવા લાગ્યું.

રાખોડી ગરદન નો જીવ તો બચી ગયો, પણ જે પાંખ પર શિયાળે હુમલો કર્યો હતો, એ જખમી થઈ ગઈ. અને જોકે એ જલ્દી સારી થઈ ગઈ, પણ એ પાંખ માં ઉડવાની તાકાત ન રહી. રાખોડી ગરદન ને જ્યારે સમજાયું કે એ હવે ક્યારેય ઉડી નહીં શકે, તો એ બહુ ઉદાસ થઈ ગઈ. ખાસ કરીને એ વધારે ઉદાસ ત્યારે થઈ જતી જ્યારે એ બીજા બતક ને હવા માં ઉડતા જોતી.

તો પણ, મોટા થઈને એ એક સ્વસ્થ અને સજીવ નૌજવાન બતક બની ગઈ. ઉનાળા માં એને ઉડવાની કોઈ જરૂર ન હતી. એ એના પરિવાર સાથે રહેતી, અને નદી કિનારે મોજ-મસ્તી કરતી. એ એના બધા ભાઈ-બહેનો કરતા વધારે તેજ તરી શકતી હતી. નદી માં ગોથા લગાવવામાં પણ એ સૌથી આગળ હતી. પણ આખરે ઉનાળો પૂર્ણ થવામાં આવ્યો.

શરદઋતુ ની શરૂઆત થતા જ નદી કિનારા ના બતક અને અન્ય પક્ષી ભેગા થઈ ને ઝુંડ બનાવવા લાગ્યા, કારણકે હવે એમની દક્ષિણ ની યાત્રા નો સમય થઈ રહ્યો હતો. મોટા જળ પક્ષી જેવા કે બતક, હંસ અને બગલા આરામ થી યાત્રા ની તૈયારી કરી રહ્યા હતા, પણ નદી કિનારા ના નાના પક્ષી આ યાત્રા ના જોશ માં તેજી થી કુર્-કુર્ કરતા નદી-તળાવો ના એક કિનારે થી બીજા કિનારે ઉડી રહ્યા હતા.

"જરા જુઓ તો આ નાનકાઓ ને!" પિતા બતક બબડ્યા. "ખબર નથી શું જલ્દી માં છે એ? આપણે બધા સફર માટે તૈયાર તો થઈ રહ્યા છીએ."

"આપણે બધા નહીં," માં બતકે એને ઉત્તર આપ્યો. "આપણી નાની રાખોડી ગરદન કેવી રીતે જશે? તને ખબર છે, એ ઉડી નથી શકતી."

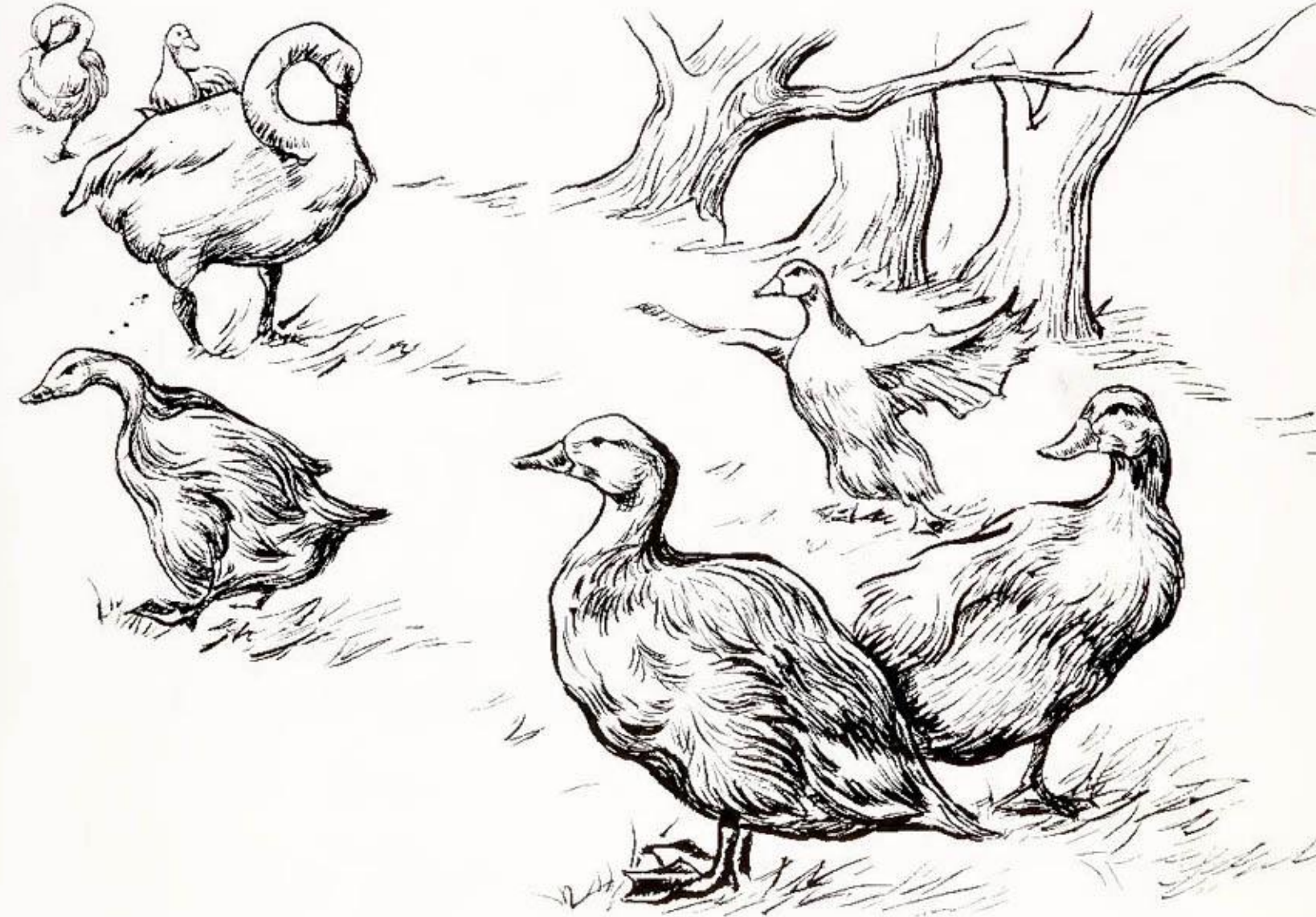
"હા, પણ હવે શું કરી શકાય?" પિતા બતકે જવાબ આપ્યો.

"પણ એને અહીં એકલા છોડી ને જવામાં મને બહુ ચિંતા થાય છે. એ શિયાળા માં જામી જશે." માં બતક પરેશાન થઈ ને બોલી. "કદાચ મારે અહીં એની સાથે જ રહેવું જોઈએ," એણે એનો ફેંસલો સંભળાવ્યો.

"અને બાકી બચ્ચાઓ નું શું?"

"એ તો બધા હેમ-ખેમ છે. એ મારા વગર પણ રહી શકે છે."

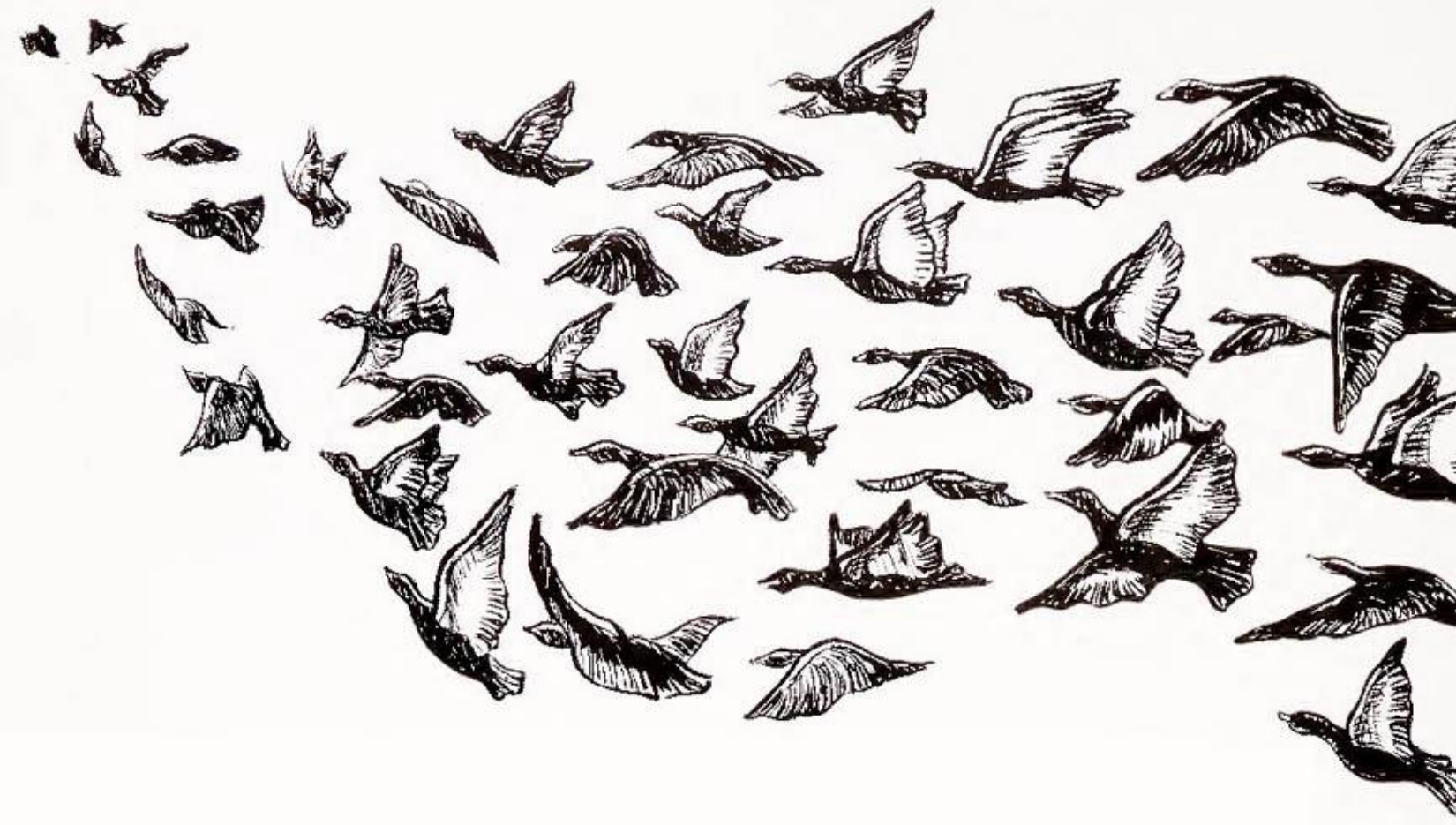
"નહીં-નહીં! એને પણ તારી જરૂર છે, અને મને પણ!" પિતા એ દલીલ કરી.

દરમિયાન રાખોડી ગરદન અન્ય પક્ષીઓ ને જોઈ રહી હતી, અને હવામાન ના બદલાવ ને મેહસૂસ કરી રહી હતી.

પાછલા થોડા દિવસો થી સવાર ની ઠંડી વધી રહી હતી, અને હિમ ને લીધે ભૂર્જવૃક્ષ પીળા થઈ ગયા હતા અને પોપ્લર નો રંગ સોનેરી થઈ રહ્યો હતો. ઠંડી હવા એના સુકાયેલા પાંદડા ને તોડી ને એની સાથે લઈ જતી હતી.

રોજ સવારે નાના બતક એની પાંખો ને લાંબી યાત્રા માટે સક્ષમ બનાવવા માટે ઉડવાનો અભ્યાસ કરતા હતા. બધી બાજુ થી પાંખો ના ફફડવાનો અવાજ આવતો, અને વાતાવરણ માં ઉત્તેજના નો આભાસ થતો.

ફક્ત બિચારી રાખોડી ગરદન આ બધી ગતિવિધિઓ માં ભાગ ન લઈ શકતી, અને એક બાજુ ઉભી બીજા બતક ને જોતી રહેતી.

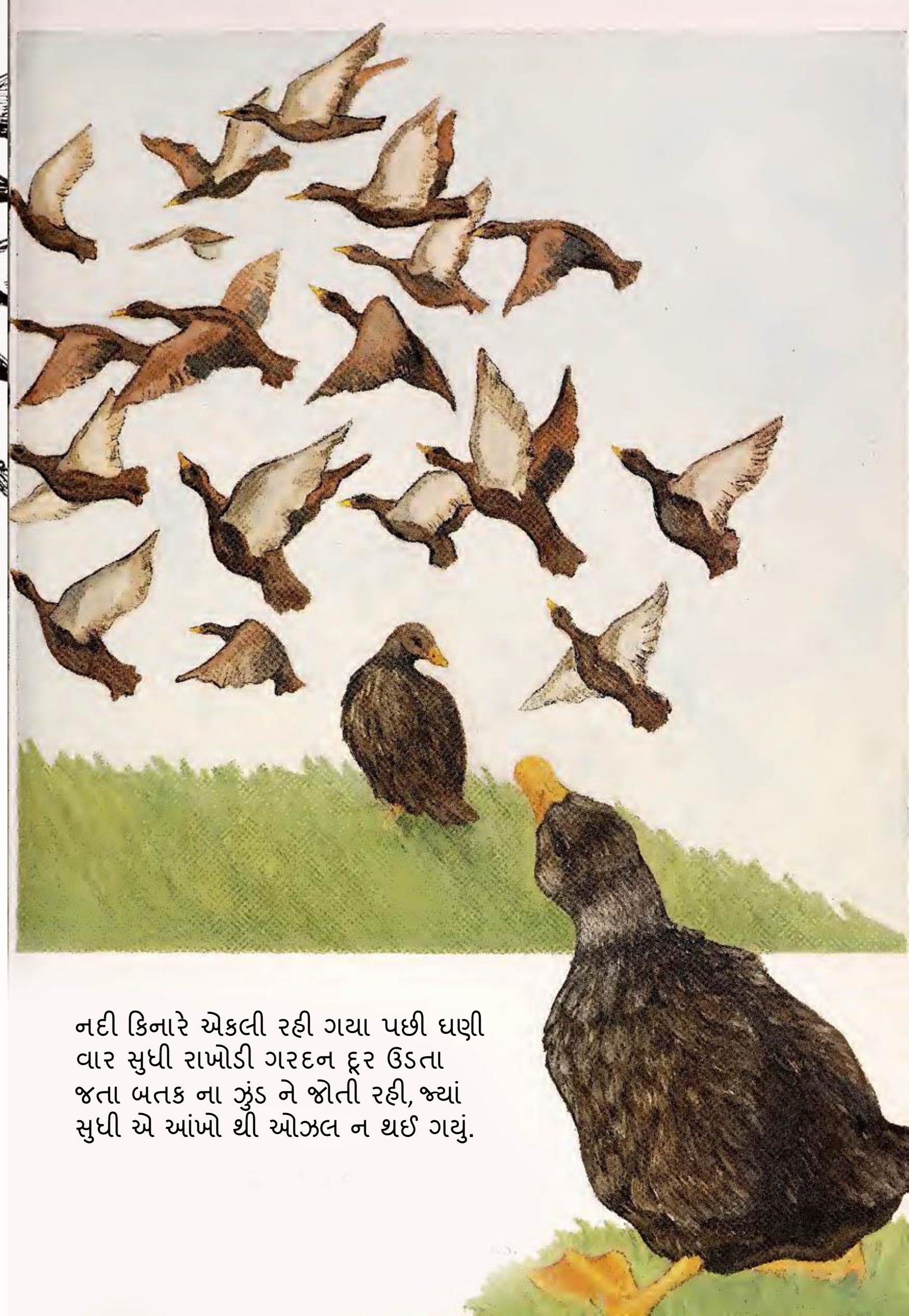
"તમે બધા વસંત આવે ત્યાં સુધી માં પાછા આવી જશો ને?" એણે ચિંતિત સ્વર માં એની માં ને પૂછ્યું.

"હા-હા, અમે બધા પાછા ફરશું..." માં બતક બહુ ચિંતા માં હતી, અને આ વિષય પર વાત કરવા નહોતી યાહતી.

જ્યારે યાત્રા નો દિવસ આવ્યો, તો ત્રણ સો બતક નું ઝુંડ નદી કિનારે ભેગું થઈ ગયું. હવે માં બતક નો એની દીકરી થી વિદાય નો સમય આવી ગયો હતો, અને એણે એને વિસ્તાર થી સમજાવ્યું, કે બધા ના ગયા પછી એણે શું-શું કરવાનું છે.

"જ્યાં એક ઝરણું નદી ને મળે છે, એના કિનારે જ રહેજે," એણે કહ્યું. "ઘણી વાર ત્યાં નદી નું પાણી જામતું નથી, અને જ્યાં સુધી તું એમાં તરતી રહીશ, ત્યાં સુધી સુરક્ષિત રહીશ." ત્યાં માં બતક ને ઝુંડ ના સરદાર નો કડક અવાજ માં આપેલો આદેશ સંભળાયો.

"બધા તૈયાર? યાત્રા શરુ કરીયે." અને એ પણ ઝુંડ સાથે ઉડવા લાગી.

નદી કિનારે એકલી રહી ગયા પછી ઘણી વાર સુધી રાખોડી ગરદન દૂર ઉડતા જતા બતક ના ઝુંડ ને જોતી રહી, જ્યાં સુધી એ આંખો થી ઓઝલ ન થઈ ગયું.

જે નદી માં રાખોડી ગરદન તરતી હતી, એ ગીચ જંગલ વાળા પહાડો ની વચ્ચે થી વહેતી હતી. સવાર ના સમયે નદી કિનારા નું પાણી ઠંડી થી જામવાનું શરુ થઈ જતું હતું, અને દિવસ ચઢતા કાંચ જેવો પારદર્શક પાતળો બરફ ઓગળી જતો હતો.

"શું એવું થઈ શકે , કે આખી નદી જામી ને બરફ થઈ જાય?" રાખોડી ગરદન ને કુતૂહલ થયું. "જો એવું થાય, તો હું ક્યાં તરી શકીશ? હું શું કરીશ?"

નદી હવે એકદમ શાંત અને વેરાન વહી રહી હતી. રાખોડી ગરદને જંગલ તરફ જોયું, જ્યાં ના આછા પ્રકાશ માં એને સસલા અને ખિસકોલી ના અહીં-તહીં ફૂદવાના અવાજ આવી રહ્યા હતા.

એક દિવસ એણે થોડી હિમ્મત ભેગી કરી અને જંગલ માં ચાલી ગઈ. પણ જેવો એણે જંગલ માં પગ મુક્યો, કંઈક એવું થયું કે એ ડર ની મારી ધૂજવા લાગી. એની બરાબર સામે ઝાડી માં થી એક સસલું બહાર આવ્યું, જે એક સુકાચેલા પાંદડા ની જેમ ધૂજી રહ્યું હતું, અને બોલ્યું :

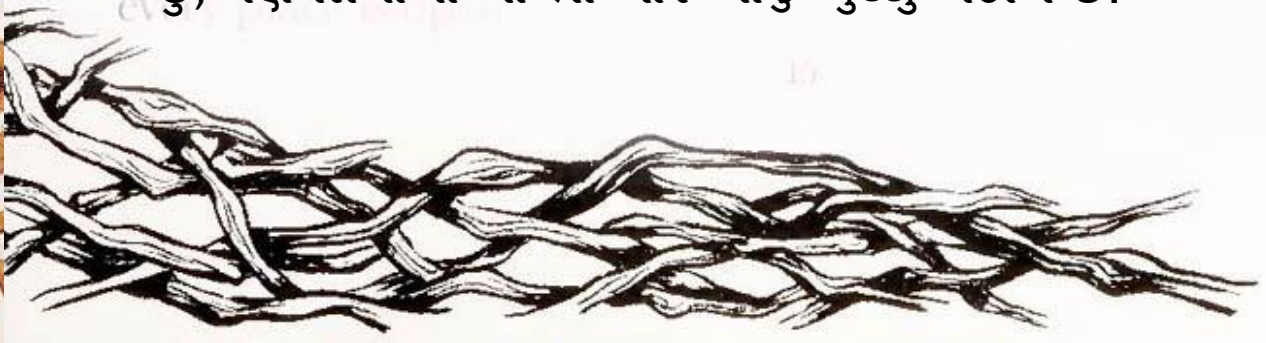
"તેં તો મને એટલું ડરાવી દીધું કે મારી છાતી ધક-ધક કરવા લાગી!"
પછી રાખોડી ગરદન ને જોઈ ને એ થોડી વાર માં શાંત થઈ ગયું. "તું
અહીં શું કરી રહી છે? બધા બતક તો બહુ પહેલા ઉડી ને ચાલ્યા ગયા
છે."

"હું ઉડી નથી શકતી. જ્યારે હું નાની હતી, ત્યારે એક શિયાળે ઝાપટ
મારી ને મારી એક પાંખ તોડી નાખી હતી."

"હું જાણું છું એ શિયાળ ને. એ બહુ દુષ્ટ છે. એ મારી પાછળ પણ પડ્યું
હતું. તું એનાથી સાવધાન રહેજે, ખાસ કરીને નદી નું પાણી જામી જાય
ત્યારે. એ ચુપકીદીથી તારા પર હુમલો કરી શકે છે."

રાખોડી ગરદન અને સસલું મિત્ર બની ગયા. સસલું પણ એટલું જ
અસુરક્ષિત હતું જેટલી રાખોડી ગરદન, અને કાયમ ભાગી ને જ એનો
જીવ બચાવી શકતું હતું.

"કાશ મારી પાસે પણ પંખીઓ ની જેમ પાંખો હોત, તો મને દુનિયા માં
કોઈ ના થી ડર ન લાગત. તું તો પાંખ તૂટી હોવા છતાં ઈચ્છા થાય
ત્યારે નદી માં છલાંગ મારી ને તરી શકે છે. પણ મારી પાસે મારા
દુશ્મનો થી બચવા માટે કોઈ રસ્તો નથી. ઉનાળા માં હું સંતાઈ તો શકુ
છું, પણ શિયાળા માં તો ચારે બાજુ ખુલ્લુ મેદાન છે."

જયારે પહેલો બરફ પડ્યો, ત્યારે નદી નું પાણી પૂરેપૂરું જામ્યું ન હતું. જે ભાગ રાત માં જામી જતો, ત્યાંનો બરફ પછી વહેતા પાણી થી તૂટી જતો હતો. પણ આ બહુ દિવસ ન ચાલ્યું. બરફ મજબૂત થતો ગયો.

એક શાંત તારા થી ભરેલી રાત માં જંગલ ના ઊંચા-ઊંચા વૃક્ષ નદી ના રખેવાળ ની જેમ ઉભા હતા. પર્વત બહુ ઊંચો લાગી રહ્યો હતો. ઉપર આકાશ માં ચંદ્ર એની ચમકીલી રોશની ચારે બાજુ ફેલાવી રહ્યો હતો. અને નદી જે દિવસના તેજ લહેરો ના અવાજ સાથે વહેતી હતી, આ સમયે બહુ શાંત લાગી રહી હતી. ત્યાં

અચાનક હિમવર્ષા થવા લાગી, અને થોડી વાર માં નદી ની સપાટી ચમકીલા અરીસા જેવા બરફ થી ઢંકાઈ ગઈ.

રાખોડી ગરદન ના મન માં ઉદાસી અને નિરાશા છવાઈ ગઈ. નદી ની વચ્ચોવચ બસ એક નાનો હિસ્સો હતો, જે હજી જામ્યો ન હતો. અને ત્યાં એ જ થયું જેનો રાખોડી ગરદન ને સૌથી વધારે ડર હતો.

શિયાળ અચાનક નદી કિનારે દેખાયું.

"આહા, તારી સાથે તો જૂની ઓળખાણ છે. કેમ છે તું?" શિયાળ ધીમે-ધીમે અને આરામ થી બોલ્યું. "બહુ દિવસ થી દેખાણી નહીં!" રાખોડી ગરદન ને ઉપર થી નીચે સુધી જોઈ ને શિયાળે કહ્યું, "ઓહો, તું તો હવે મોટી થઈ ગઈ છે. હું તો બસ તને સુઃખદ શરદઋતુ ની શુભકામના આપવા ચાલી આવ્યું."

"હું તારી સાથે કોઈ સંબંધ રાખવા નથી માંગતી, જા, મહેરબાની કરીને ચાલ્યું જા." રાખોડી ગરદને ડર થી આંખો બંધ કરીને કહ્યું.

"જો તું એવું જ ચાહે છે તો ઠીક છે, હું જાઉં છું," શિયાળે સંમતિ ના સૂર માં કહ્યું.

જ્યારે શિયાળ ચાલ્યું ગયું, તો સસલું પાસે ની ઝાડી માં નીકળ્યું અને બોલ્યું, "હોશિયાર રહેજે, રાખોડી ગરદન, એ શિયાળ જરૂર પાછું આવશે." રાખોડી ગરદન પણ સસલા ની જેમ ભયભીત થઈ ગઈ.

એ એની ચારે બાજુ વિખરાયેલી ખાસ શિયાળા ની ખુબસુરતી નો આનંદ પણ ન લઈ શકી. એનું ધ્યાન પણ ન ગયું કે ચારે બાજુ ધરતી પર બરફ ની ચાદર છવાઈ ગઈ હતી. પાંદડા વગરના ચીડ ના ઝાડ ના થડ શિયાળા ની સફેદ રૂંવાટી ની જેમ ચમકી રહ્યા હતા. રાખોડી ગરદન ને એ જોઈને કોઈ આનંદ ન થયો. એ ડર થી કંપી રહી હતી, કે નદી ની વચ્ચોવચ બચેલું નાનું તળાવ પણ થોડી વાર માં જામી જશે, અને પછી એની પાસે કોઈ સુરક્ષિત જગ્યા નહીં બચે.

થોડા દિવસો પછી શિયાળ ફરી આવ્યું. નદી કિનારે ઉભી ને એકદમ પ્રસન્ન અને નિશ્ચિત દેખાતું હતું.

"નાનું બતક, તારા વગર મને સાવ એકલું લાગે છે, અહીં આવ ને!" રાખોડી ગરદને કોઈ જવાબ ન આપ્યો. ફરી શિયાળ બોલ્યું, "કંઈ નહીં, જો તું આવવા નથી ચાહતી તો હું જ તારી પાસે આવી જાઉં છું."

અને શિયાળ બહુ ધીરે-ધીરે બરફ પર સરકતા તળાવ તરફ વધવા લાગ્યું. પણ એ ત્યાં સુધી પહોંચી ન શક્યું, કારણકે બરફ હજી બહુ નાજુક હતો, અને શિયાળ ને કોઈ જોખમ લેવું ન હતું. એ એના હોઠ પર જીભ ફેરવતા સ્મિત કરતા બોલ્યું,

"સાવ બેવફા બતક છે તું. તળાવ માં થી નીકળી બરફ પર કેમ આવી જતી નથી. આવી જા ને." રાખોડી ગરદને એની પાંખો ફફડાવી, અને પાણી માં ડૂબકી મારી. "નહીં? ચાલો ઠીક છે. શુભરાત્રી, હું કાલે ફરી આવીશ."

શિયાળ રોજ જોવા આવતું કે તળાવ જામી ગયું છે કે નહીં. એ દરમિયાન રોજ રાતે પડવાવાળો બરફ એનું કામ કરી રહ્યો હતો. તળાવ નો આકાર ઘટતા-ઘટતા સાવ નાનો થઈ ગયો હતો. એની આજુ-બાજુ નો બરફ એટલો મજબૂત થઈ ગયો હતો કે શિયાળ ચાહે તો પાણી ના કિનારા સુધી આવી શકતું હતું. રાખોડી ગરદન નો ગભરાટ હવે ચરમ સીમા એ હતો. એણે પાણી માં ડૂબકી લગાવી, અને શિયાળ તળાવ ના કિનારે બેસી ને મલકાટ કરી રહ્યું હતું. એ બહુ હલકો અને લાલચુ મલકાટ હતો.

"હા, હા, ડૂબકી લગાવ. ક્યાં સુધી મારાથી બચીશ. હવે તો હું તને ખાઈ જ જઈશ." રાખોડી ગરદને એની આખરી ધમકી સાંભળી, "સારું થશે કે તું તારી મેળે જ બહાર આવી જા."

સસલું નદી કિનારે થી શિયાળ ની કરતૂત જોઈ રહ્યું હતું, અને એનો ચહેરો ગુસ્સા થી લાલ થઈ ગયો.

"ઓહ, હદ છે દુષ્ટતાની. આ શિયાળ તો બિચારી રાખોડી ગરદન ને ખાઈ જશે. મને પુરી આશંકા છે કે એવું જ થશે." પણ એ કરી પણ શું શકે.

રાખોડી ગરદન ની મદદ કરવા લાચાર, સસલું એની બખોલ માં થી ખાવા-પીવા ની શોધ માં અને એના મિત્રો સાથે ખેલ-ફૂદ કરવા બહાર નીકળ્યું. હિમવર્ષા બહુ તીવ્ર હતી, પણ સસલું એના પંજા ને એક-બીજા સાથે રગડી ને પોતાને થોડો ગરમાવો આપતું હતું.

"અરે મિત્રો, હોશિયાર થઈ જાઓ!" એક સસલા એ અચાનક ઈશારો કર્યો. સંકટ એની આંખો ની સામે હતું. જંગલ ને કિનારે એક વૃદ્ધ શિકારી ઝૂકી ને ઉભો હતો, જે એની સ્કી પર સરકીને ચુપકીદી થી ત્યાં આવી ગયો હતો, અને વિચારતો હતો કે ક્યા સસલા નો શિકાર કરું.

"ચાલો, હવે મારી પત્ની માટે એક સારા ગરમ કોટ ની જોગવાઈ થઈ જશે," એ વિચારી રહ્યો હતો, અને એણે સૌથી મોટા સસલા ને નિશાન બનાવવાનો નિર્ણય કર્યો. એણે એની બંદૂક થી નિશાન સાધી લીધું હતું, પણ સસલા સાવધાન થઈ ગયા હતા, અને પલકવાર માં જ દોડી ને જંગલ માં સંતાઈ ગયા.

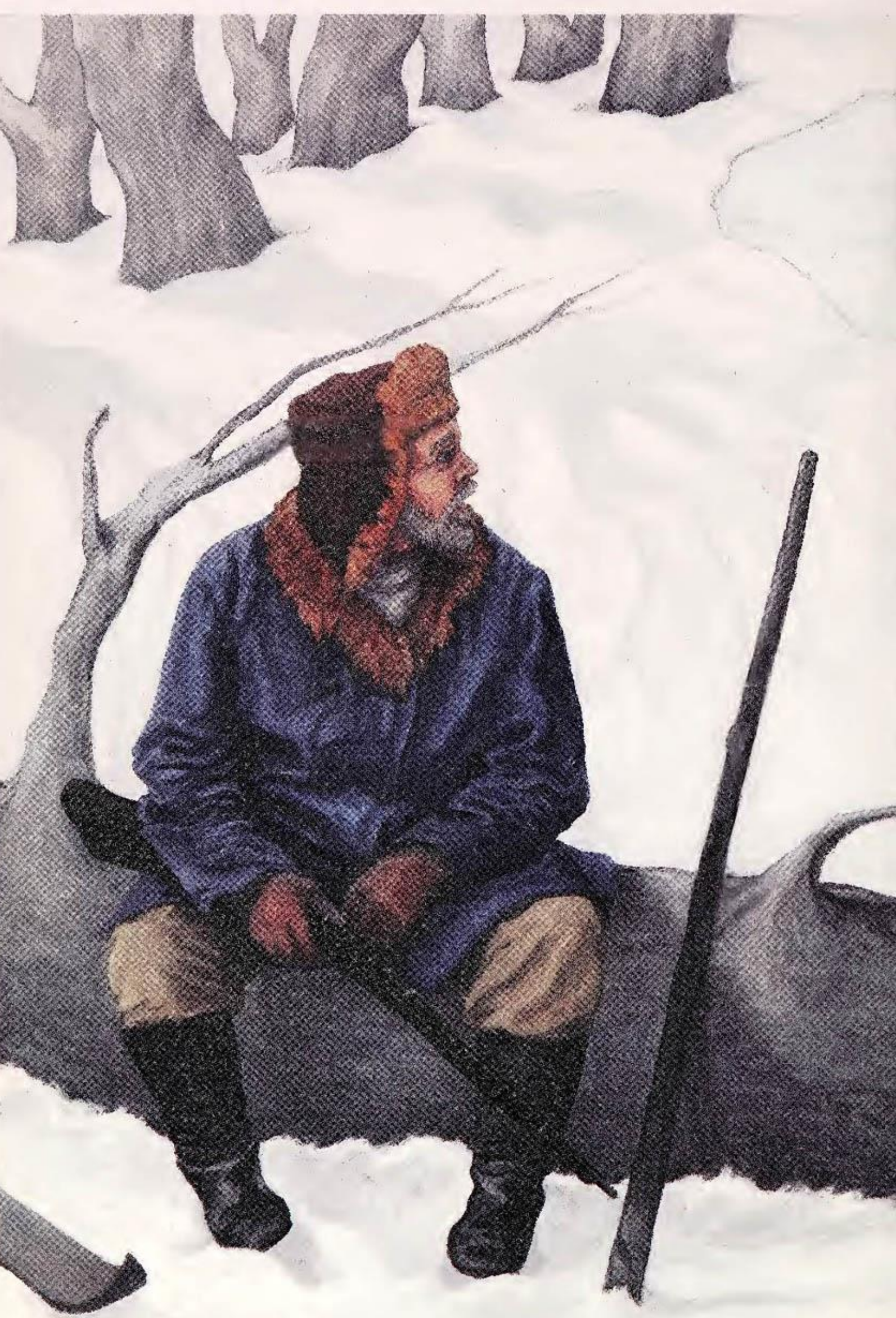
"અરે બદમાશો," વૃદ્ધ સસલા પર ગુસ્સો કર્યો. "હું તમને દેખાડીશ...શું તમને સમજાતું નથી કે મારી પત્ની ને એક મુલાયમ રૂંવાટીદાર કોટ ની સખત જરૂર છે? એ આખો શિયાળો કંપતી રહી ન શકે. અને તમે સારી રીતે સમજો લો, તમે કેટલા પણ તેજી થી દોડો, તમે મને બેવફૂર નહીં બનાવી શકો. મારુ નામ ઇવાનીચ છે, અને હું તમારા થી વધારે ચાલાક છું."

અને વૃદ્ધ ઇવાનીચ સસલા ના પગ ના નિશાન થી એને શોધવા લાગ્યો. પણ એ બુદ્ધિમાન સસલા સુકાયેલા વટાણા ના દાણા ની જેમ જંગલ માં અહીં-તહીં ફેલાઈ ને છુપાઈ ગયા હતા, પગ ના નિશાન છોડ્યા વગર. શિકારી આખરે થાકી ને નદી કિનારે થોડો આરામ કરવા બેસી ગયો.

"મારી પ્યારી પત્ની, તારો રૂંવાટીદાર કોટ ભાગી ને ક્યાંક સંતાઈ ગયો છે," એ મન માં વિચારી રહ્યો હતો. "હું થોડી વાર અહીં આરામ કરું છું, પછી બીજું સસલું શોધીશ."

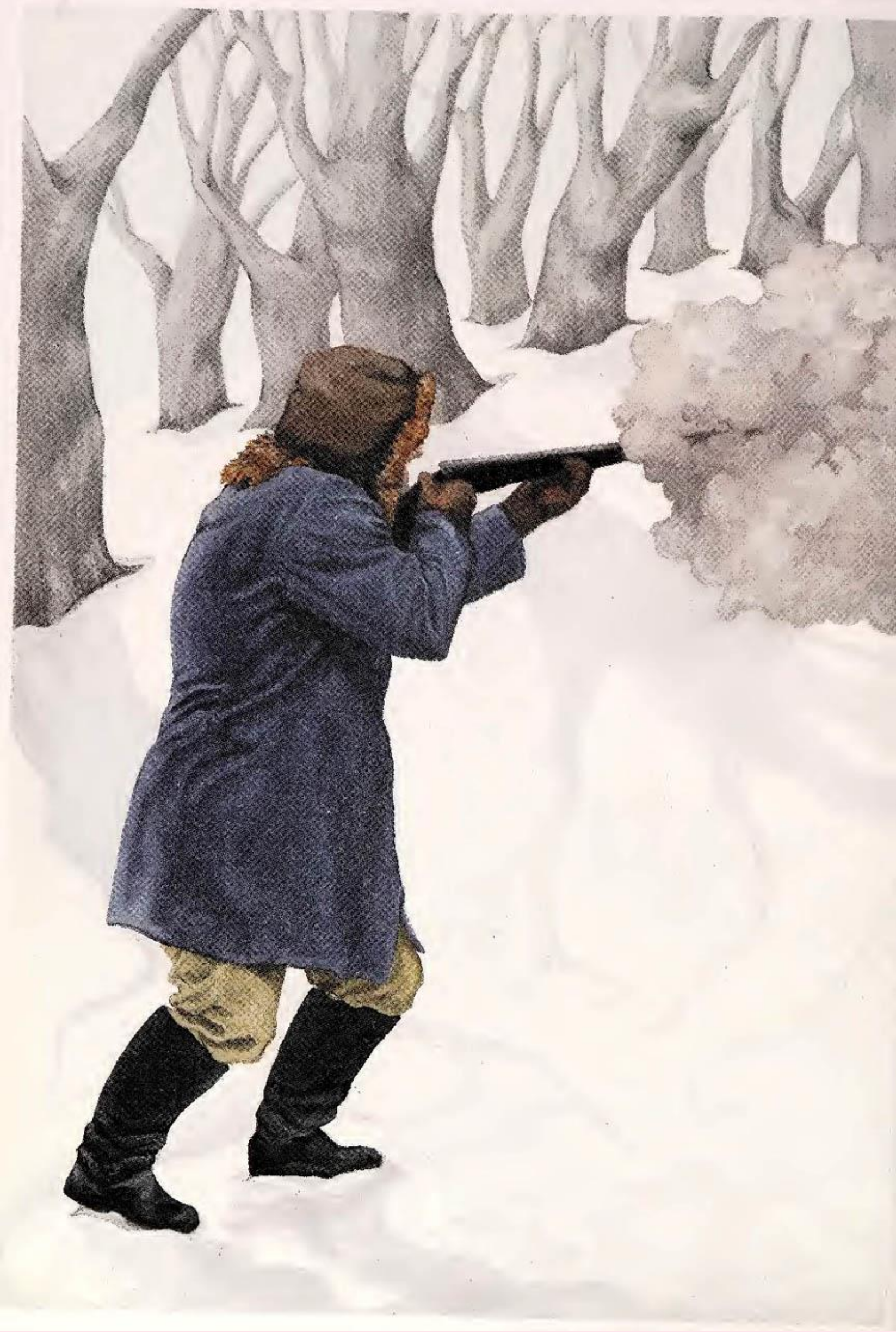

વૃદ્ધ શિકારી ત્યાં બેસીને સસલા ના હાથ માં થી નીકળી જવાનો અફસોસ કરી રહ્યો હતો, ત્યાં અચાનક એની આંખો ની સામે એ શિયાળ આવી ગયું, જે એક બિલાડી ની જેમ દબાયેલા પગે જામેલી નદી પર સરકી રહ્યું હતું.

"હે ભગવાન, આ શું! શિયાળ!" વૃદ્ધ ખુશી થી ઉછળી પડ્યો. "આ શિયાળ ની ચામડી થી તો મારી પત્ની ના રૂંવાટીદાર કોટ નો બહુ સરસ કોલર બની જશે. હું કોલર થી શરૂઆત કરું, અને કોટ નું પછી વિચારીશ," એ બબડ્યો. "પણ આ શિયાળ અહીં આવ્યું છે શું કામ? કદાચ તરસ્યું હશે. અથવા બની શકે, કે એ આ નાના તળાવ માં ઝાપટ મારી ને માછલી પકડવા ચાહતું હોય."

એ દરમ્યાન શિયાળ સરકી ને તળાવ ની સાવ નજીક પહોંચી ગયું હતું, જ્યાં રાખોડી ગરદન તરી રહી હતી. ત્યાં પહોંચી ને એ ચુપચાપ બરફ પર સૂઈ ગયું.

વૃદ્ધ શિકારી ની નજર થોડી નબળી પડી ગઈ હતી, અને એણે શિયાળ ની પાછળ તરતી બતક ને જોઈ નહીં. "મારે સાવધાની થી નિશાન તાકવું પડશે," વૃદ્ધે વિચાર્યું, અને એની બંદૂક શિયાળ તરફ તાકી, "કારણકે એના કોટ ના કોલર પર કાણા હશે તો મારી પત્ની નારાજ થશે." ઘણી વાર સુધી એ નિશાન તાકતો રહ્યો, અને આખરે એણે ગોળી ચલાવી.

બંદૂક ના ધુમાડા ની વચ્ચે એ વૃદ્ધે જોયું કે કોઈ વસ્તુ બહુ તેજી થી બરફ પર દોડી ને ભાગી. એ પણ દોડ્યો, અને તળાવ સુધી પહોંચતા-પહોંચતા બે વાર લસરી ને પડ્યો. ત્યાં પહોંચી ને એણે જોયું તો શિયાળ નો ક્યાંય પત્તો ન હતો, જાણે એ ત્યાં ક્યારેય હતું જ નહીં.

શિયાળ ને બદલે એને ત્યાં દેખાઈ નાની ડરેલી રાખોડી ગરદન, જે એ નાના તળાવ માં તરી રહી હતી.

"આ શું છે?" એણે ઉદગાર કાઢ્યો, અને મૂંઝવણ માં એના હાથ પહોળા થઈ ગયા. "એક શિયાળ ને બતક માં બદલાતા મેં પહેલીવાર જોયું. કેટલું કપટી છે!" એનું માથું ખંજવાળતો એ સમજવાની કોશિશ કરી રહ્યો હતો, કે આખરે શું થયું હતું. "લાગે છે, મેં જે શિયાળ જોયું હતું, એ બચી ને ભાગી ગયું. હે રામ, બેગમ હવે તારા કોટ માં કોલર કેવી રીતે લાગશે? હવે હું શું કરું?" વૃદ્ધે વિલાપ કર્યો.

"પણ તારું શું, નાની બતક? તું હવે અહીં કેમ તરી રહી છે? રાખોડી ગરદન ને નિહારતા એની ઉપર દયા કરતા બોલ્યો. "ઓહ, હું જોઉં છું કે બિયારી ની એક પાંખ તૂટેલી છે."

રાખોડી ગરદન ને વૃદ્ધ ઇવાનીય નો ડર ન લાગ્યો, અને એ પાણી માં થી નીકળી ને એની પાસે આવી ગઈ. "અરે બેવફૂર બતક, કાં તો તું ઠંડી માં જામી ને મરી જઈશ, અથવા એ શિયાળ તને ખાઈ જશે." એણે પ્રેમ થી એની પીઠ પર હાથ ફેરવ્યો, અને વિચારવા લાગ્યો કે હવે શું કરું.

વૃદ્ધે થોડી વાર વિચાર્યું, અને માથું હલાવતા બોલ્યો, "હું સમજી ગયો કે મારે શું કરવાનું છે. હું તને મારા પૌત્ર-પૌત્રી માટે ઘરે લઈ જઈશ. એ તને બહુ ખુશી થી પાળશે. અને જ્યારે ઉનાળો આવશે, ત્યારે તારા ઈંડા મારી બેગમ ને કામ લાગશે, અને શક્ય છે, એમાંથી થોડા બચ્યા પણ જન્મે. ઠીક છે?" વૃદ્ધે બતક ને ઉપાડી ને એના કોટ ના મોટા ખિસ્સા માં રાખ્યું. ઠંડી અને શિયાળ ના જોખમ થી છુટકારો મેળવીને રાખોડી ગરદન એ ઉન ના ગરમ કોટ માં લપાઈ ગઈ.

તેથી વૃદ્ધા ને સસલા ની ચામડી નો મુલાયમ રુવાંટીવાળો કોટ મળી ન શક્યો. અને શિયાળ એ બતક ને પોતાનું ભોજન ન બનાવી શક્યું. પણ વૃદ્ધ ના પૌત્ર-પૌત્રી ને એક નાનું પાલતુ પ્રાણી મળી ગયું. અને હવે રાખોડી ગરદન સુરક્ષિત હતી.

